СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVIII. Ч. 87. Джерзі Сити, Н. Дж., субота, 13-го квітня 1940. No. 87. Jersey City, N. J., Saturday, April 13, 1940. VOL. XLVIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ВАРТІСТЬ ТЯЖКИХ ВОЄННИХ КОРАБЛІВ

ВАШИНГТОН. — Адмірал Робінсон зізнавав перед конгресовим комітетом морських справ про потребу будування нових бойових кораблів для Америки. Він казав, що те, що тепер діється в Европі, ще раз доказує про вартість тяжких бойових кораблів у війні. Це вони остаточно рішають, хто залишається паном на морі, а в дальшім бігу паном над економічним життям власного краю й краю противника. Робінсон подав як приклад Анґлію, яка має велику морську фльоту й успішно бльокує Німеччину, яка має знамениту летунську фльоту. Якби одна сторона мала лише фльоту, а друга лише літаки, то літаки перемоглиб, казав Робінсон. Але що воно так буває, що та сторона, котра має кораблі, має також літаки, але остаточно кораблі мають рішальне слово. Бо в боротьбі літаки винищуються скоро. З них лише дим остається. Тоді кораблі приходять до голосу.

ШВЕЦІЯ ЗАРЯДЖУЄ КОРАБЛІ ДО НЕВТРАЛЬНИХ ПОРТІВ.

НЮ ЙОРК. — Головний шведський консуль заявив, що всі шведські торговельні кораблі, які знаходяться на американських водах, дістали приказ вертатися назад з морей і шукати захисту у невтральних американських портах. Такий самий приказ дістали інші шведські кораблі, яких буде з 1,200 по цілім світі. Вони мають коло півтора міліона тон поємности. Шведський консуль пояснював цей розпорядок тим, що внаслідок війни, яка розгорілася тепер довкола скандинавських берегів, ці кораблі не зможуть щасливо заїхати до матерніх портів.

СТРАЙК ТЕАТРАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ.

НЮ ЙОРК. — Театральні актори, співаки і танцюристи, що готовляться виступити незадавго в підприємствах, влаштовуваних на Світовій Виставі, домагаються підвишки плати та погрожують, що коли її не дістануть, підуть на стрйак. Іде про те, щоб кожний рядовий актор, що виступає в гуртових сценах, дістав не $40, а $45 тижнево. Заряд вистави твердить, що внаслідок тої підвишки йому прийдеться чимало тратити на підприємствах. Заряд зо свойого боку погрожує, що Світова Вистава без тих підприємств, зокрема без „Америкен Джубілі", може остаточно обійтись, а тоді ті актори не лише що не зароблятимуть по $40, але залишаться цілком без роботи.

ХАБАРНИЦТВО В ДЕРЖАВНИХ ДРУКАХ.

ОЛБАНІ. — Державне слідство виказує, що приватні друкарні виплатили $233,000 хабарів ріжним політичним „босам" і клюбам за те, що вони давали їм на добрих умовах до виконання всі ті друки, які потрібні були для нюйорського стейту.

ВТРАТА АМЕРИКАНСЬКОГО ЕКСПОРТУ.

НЮ ЙОРК. — Торговельна палата обчисляє, що внаслідок перенесення війни на скандинавські краї американські експортери втратили на 200 міліонів долярів бизнесу. Бо на ту суму вони експортували річно до згаданих країв ріжних продуктів. Цей експорт піднявся до тої висоти з вибухом війни. Передтим він був на половину менший.

ОХОТНИКИ ДО ЕВРОПЕЙСЬКИХ АРМІЙ.

НЮ ЙОРК. — До данського і норвезького консуляту зголошуються еміґранти, або натуралізовані громадяни з тих країв і хочуть іти до старого краю воювати як добровольці. Покищо згадані консуляти тільки списують назвиша тих добровольців, але не творять жадних добровольчих відділів в Америці.

МЕКСИКАНЦІ ПРОТИ ДОМАГАНЬ АМЕРИКИ.

МЕКСИКО СИТІ. — Внаслідок упімнення з боку американського уряду, що час би вже мексиканському урядові якось справедливо полагодити конфіскату американських копалень нафти в Мексику, а також конфіскату приватних земельних просторів, що були власністю американських громадян, мексиканська суспільність вибухла гнівом. Вона не хоче повернути тих дібр американцям, ні не хоче заплатити за них винагороди. Щоб виявити свою волю, мексиканці влаштували велику демонстрацію, звернену проти домагань американського уряду. В тій демонстрації взяли участь 50,000 мексиканських робітників, а коло сто тисяч людей до неї приглядались.

ПРО ЩО МРІЄ НИНІШНЯ ДІВЧИНА?

АТЛЯНТИК СИТІ. — На конвенції „асоціяції молодих християнських жінок" пані Ентоні сказала, що на основі обширних студій вона переконалася, що тепер погляди на життя молодих, „білоковнірцевих" американських дівчат значно змінились. Колись значна більшість зпосеред них тихцем бажала стати акторками, концертовими співачками, або летунками; нині більшість з них мріє про добре одружіння, про нагоду дещо студіювати і трохи подорожувати. „Вона хоче знати, як говорити і поводитися з людьми, як робити на них добре враження, як набути красу, добрий вигляд і як вдержатися стрункою. Вона цікавиться чоловіком і одружінням. Нарікає на брак женихів. Хоче знати, як познайомитися з чоловіками та їх удержати коло себе. Хоче знати, як зробити одружіння успішним, та чому воно деколи стає невдачним. Вона хоче знайти спосіб, що веде до щастя та хоче набути особисту фільософію. Вона йде до церкви реґулярно, але є заклопотаною тому, що релігія не робить на неї почуття дійсности". Так описує теперішню дівчину пані Ентоні, на основі допитів, які вона поробила серед 60,000 дівчат.

АРХИКНЯЗЬ ОТТО ВІДЇЖДЖАЄ.

ВАШИНГТОН. — Архикнязь Отто Габсбурґ, претендент до австрійського неіснуючого престолу, поїхав до Вашингтону, щоб іще раз побачитися з Рузвелтом і попрощатися з ним перед відїздом до Европи. Отто побув в Америці кілька тижнів, щоби познайомитися з тим, як працює американська демократія. Він є того переконання, що по закінченні війни, як розібють Німеччину, аліянти відновлять австрійську монархію, як колись її знищили.

ЗА ІНДІЯНСЬКИМ ПРИМІРОМ

Оповідання старих людей про те, що індіяни колись плили чайками („кену") по бурливих водах ріки Лаковани, так запалили трьох школярів з Блейклі, Па., що вони собі задумали доконати того, чого доконували індіяни. Покищо дожидають догідної хвилі, поки опадуть зібрані води ріки.

ДІДІВ КУЛАК

До різницької крамниці С. Ястрембського в Бронксі, Ню Йорк, зайшов оноді молодий чоловік і, наставивши револьвер, казав собі віддати гроші. Тесть різника, М. Келовський, що тоді був приявний у крамниці, кинувся на напасника, звалив його на землю, і, притискаючи при тому руку з револьвером до долівки так, що цей не міг його вжити, держав його в такій позиції, поки наспіла поліція й заарештувала його.

Напасник подав, що називається Артур Порселейн та що має 22 роки життя. Келовський має 72 роки, має 9 дітей і 21 унуків. При тому Порселейн важить коло 160 фунтів, Келовський 120.

НЕЗНАННЯ ПРИЧИНОЮ ВИПАДКІВ?

Амос Найгарт, професор Пенсилвенійської Стейтової Колеґії, каже, що багато пішотинців падуть жертвою нещасливих випадків з автом просто тому, що, не мавши ніколи нагоди їхати автом, вони не знають, що автомобіліст може зробити, а чого не може.

ЗЕМЛЕТРУС У НОВІЙ ФУНЛЯНДІЇ

Мешканців багатьох сіл в околиці міста Ст. Джан на Новій Фунляндії відчули в четвер рано потрясення землі. Шкоди не було ніякої.

ВІТАМІНА ДЛЯ БОРОТЬБИ ПРОТИ „ГЕЙ ФІВЕР"

На річних зборах Американського Хемічного Союзу в Синсинеті виступив нюйорський учений С. Л. Роскин з рефератом, у котрім доказував, що хемічно зложена з ваппем, вітаміна „Сі", надається знаменито до поборювання впертої хронічної недуги, званої „гей фівер".

Інший хемік говорив про нові способи відкривання недуги сухіт.

НА СУД ЗА ЗАДУШЕННЯ ПРИБРАНОЇ МАТЕРИ

У повітовім карнім суді в Бронксі, Ню Йорк, почалася розправа проти 22-літнього Лоренса Фрайза, обвинуваченого за вбивство своєї 80-літньої прибраної матери, пані Генрієти Ломен. Прокураторія закидає йому, що він задушив її, коли вона не хотіла йому дати грошей.

ДЛЯ ОЩАДНОСТИ ОБЕМЖУЄ ЗАГРАНИЧНІ ВИДАВНИЦТВА

Щоби ощаджувати гроші на війну, австралійський уряд заборонив поширяти в Австралії 250 заграничних публікацій, переважно американських.

Уряд обчисляє, що австралійці видають на чужинецькі публікації коло 800,000 долярів річно. З теперішньої заборони уряд сподівається ощадности на суму 100,000 долярів.

ПЕНСІЇ ДЛЯ РОЗНОШУВАЧІВ ҐАЗЕТ І ЧОБОТОЧИСТІВ

Бразилійський уряд видав пояснення до бразилійського робітничого закону, що на його основі й ті, що чистять черевики, й ті, що продають ґазети, мають право до пенсії на старі роки.

Таких осіб є в Бразилії коло міліона.

ПОЖИЧИЛИ ВІД ПЕРЕПИСУВАЧА

В одній з печей у цегольні в Ст. Пол, Мінесота, спали сім волоцюг. Коло опівночі до них прийшов переписувач федерального перепису й просив їх датися записати. Вони згодилися, якщо він пожичить їм доляра. Цей згодився, не зважаючи на те, що побіч своєї праці він стратив на цій „трансакції" 72 центи, бо він дістає за збирання переписних даних по 4 центи від записаної особи.

СТЕПОВИЙ ВОВК ВДЕРСЯ КРІЗЬ ВІКНО ДО ХАТИ

Панство Енон з Винифред коло Летбридж пережили небувалу подію в неділю, 3 березня, над ранком. Крізь вікно до їх хати вдерся степовий вовк (каюті). Зпочатку господарі думали, що то кіт в розмаху збив вікно і скочив до хати. Колиж одначе засвітили лямпу, побачили в хаті степового вовка. „Гість" був такий перестрашений, що не хотів забратися з хати, коли отворено двері. Не було іншої ради і треба було його застрілити, а шкірою заплатили собі за збиту шибу.

ЗГОРІЛО МІЛІОН СТІП БУДІВЛЯНОГО ДЕРЕВА

У Вінфілд, 127 миль на південний захід від Едмонтону, згорів один міліон стіп будівельних дощок, вартости $8,000, у тартаку Етера й Мек Доґела. Пожар загрожував ще 17 міліонам стіп крутляків, призначених до тартаку, але вогонь зльокалізовано. Полумінь з пожежі можна було бачити багато миль довкола.

ВИКРИТО 50 ТИСЯЧ ПРОТИВОЄННИХ ЛЕТЮЧОК

Одну гемілтонську молоду дівчину й двох торонтонських мужчин арештувала дом. кінна поліція, коли в їх авті знайдено 50 тисяч комуністичних летючок, у яких були противоєнні заклики. Летючки були друковані в Торонті. Арештованих випущено за кавцією. Преслухання відложено на тиждень.

ГРОМАДЯТЬ ВІЙСЬКО НАД УКРАЇНСЬКО-РУМУНСЬКОЮ ГРАНИЦЕЮ

БУКАРЕШТ. — Румунський уряд рахується з тим, що Совети стягнули до Одеси значні воєнні сили, які постійно збільшують. Одеса є, як відомо, віддалена всього 25 миль від румунської границі. Між тими частинами, що їх стягають у приграничну румунсько-советську смугу, є ті, що брали участь у фінсько-советській війні. Рахуються з тим, що Совети займуть у скорому часі Басарабію, а Німеччина опанує гирло Дунаю і чорноморські пристані.

РИМ. — Поголски про намагання Советів заняти Басарабію треба вважати „анґлійсько-французькою пропаґандою". Таке кажуть в Італії.

ЧИ НЕ ПОЧАТОК АВАНТУРИ В РУМУНІЇ?

БУКАРЕШТ. — Якийсь „чужинецький аґент" убив двох „німецьких шпигів" під самою Триюмфальною Брамою у самій середині міста. Румунська влада побоюється, що цей учинок може спричинити міжнародній заколот. Поліція називає вбитих, молоду 25-літню дівчину і муніційного знавця, аґентами, що були на німецькій службі. Разом з тим доносять, що над румунською границею в Мадярщині є вже до 100 тисяч німецького війська, а 200,000 такогож війська стоїть на поготівлі в поблизу Кракова, на території польського ґенерал-ґубернаторства. Німеччина проголосила, що вона мусить забезпечити собі плавбу Дунаєм.

НЕ ЗАДОВОЛЕНІ Й ТЯЖКИМИ НІМЕЦЬКИМИ ВТРАТАМИ.

ЛОНДОН. — Англійські посли, вислухавши в парляменті звіту Винстона Чорчіла, першого лорда адміралїції, про те, що британська фльота боролась і далі бореться хоробро, згідно з традицією, та завдала Німеччині величезні втрати, не виявили великого одушевлення. А це тому, що, читаючи те, що пише британська преса, вони набрали переконання, що вже знищено цілу німецьку фльоту та що британські війська заняли Норвеґію. Та Чорчіл заявив, що не можна надіятись від фльоти чудес. Вистарчить, коли вже нема половини німецької воєнної фльоти.

БОРОТЬБА ВЕДЕТЬСЯ ДАЛІ.

ЛОНДОН. — Так є, що навіть британська адміраліція не знає точно, коли і як зачалася морська боротьба довкола Норвеґії й у Скареґаті та Катеґаті. Одно певне, що та боротьба, хоч треває уже чотири дні, то ще не скінчена. Назагал нараховують 18 німецьких знищених кораблів, а англійських тільки 4. Але ці дати непевні. Також не знати, скільки погибло людей. Ґазети подають, що у тій боротьбі на морі згинуло найменше 5,000 німецьких моряків. Зо Швеції доносять, що морські хвилі викидають масово на беріг трупи молодих німецьких вояків.

ЯК Є З НОРВЕҐІЄЮ?

БЕРЛІН. — Із самих німецьких комунікатів виходить, що німці опанували Норвеґію мілітарно, але не політично. Ні король, ні парлямент не дійшли з ними до згоди. Також пізнати, що край ставить і воєнний спротив. Зокрема признається, що два німецькі воєнні корбалі норвежці затопили.

НА ЧЕРЗІ: ГОЛЯНДІЯ І БЕЛЬҐІЯ.

ПАРИЖ. — В Франції твердо переконані, що німці зачнуть офензиву на західньому фронті, і то вже в найближчих днях, а може, як кажуть, і годинах. У такому випадку вони будуть наступати також „блискавично" і на Бельґію та Голяндію, бо їм треба „доступу на отверте море". Так кажуть самі німці. І це їхнє намагання було причиною, чому вони напали на Норвеґію.

СТРІЧАЮТЬ СЕРІОЗНИЙ ОПІР.

СТОКГОЛЬМ. — Норвеґія зброїться і ставить усюди опір ніецьким окупаційним частинам. Ґамбро, президент норвезького парляменту, заявив, що край буде боронити своєї незалежности „до останнього". Норвезький уряд, каже Гамбро, вивіз усе золото з Осля, навіть забрав ґазоліну.

ПОЛЯКИ У МОРСЬКІЙ БОРОТЬБІ.

ПАРИЖ. — Премієр Рейнод заявив, що у морській боротьбі на півночі беруть участь по стороні аліянтів теж і польські кораблі та вояки.

ЗАБРАЛИ МІСТО ЗА КІЛЬКА МІНУТ.

НАРВІК (Норвеґія). — Геролд Келендер, кореспондент часопису „Ди Ню Йорк Таймс", пише, що заняття німцями норвезької пристані Нарвік виглядало на казку. Ціла та акція враз з виладуванням жовнірів і обсадження міста та горбів не тревала більше як пів години. Усе те було виконане з надзвичайною скорістю і точністю, як у машині, й виглядало на фантазію. Він теж потвердив, що незабаром по занятті нарід прочунявся. І багато людей, як вояків так і цивільних, почали відходити в гори, щоб звідти ставити лекше опір. З інших відомостей виходить, що німцям усе те так легко вдалося тому, що командант залоги, полковник Сундло, був прихильником націств.

НЕАБИЯКИЙ ЮВИЛЕЙ.

ЛОНДОН. — Від 50 років засідає на опозиційній стороні британського парляменту Ллойд Джордж, премієр з минулої світової війни. Тепер йому 77 років. З нагоди цього небувалого ювилею складали йому поздоровлення всі посли. Ллойд Джордж ще й тепер держиться добре. Він є одним з тих, що як зачнуть говорити, то кожний слухає, а це є великою рідкістю в британськім парляменті.

І ВУЙКО СЕМ ГОТОВИТЬСЯ.

Підчас паради в День Армії показувано в Ню Йорку цю величезну гармату американської армії. 25,000 учасників взяли участь у походах.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order. За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ЯКА ЦЕ ЕТИКА?

„Америка Exo" помістила новинку про страчення на електричнім кріслі в Трентоні Волтера Дворецкого за участь у вбивстві своєї дочки Ванди. При тому ця польська ґазета написала про Дворецкого як „пробоща косцьола україньскеґо", якого схарактеризувала ось так:

„Підчас розправи виявилося, що ксьондз Дворецкі провадив подвійне життя: ксьондза, що навчає людей у костелі, як мають вести моральне життя і позбутись гріхів, і розпусника, що вів гуляще життя в нічних клюбах з котками".

Справа з Дворецким така загально відома і так широко описана в американських ґазетах, а також і польських, що не можна навіть припустити, щоб і „Америка Exo" не знала, що він був польським баптиським проповідником. І нема на світі такого українського священика, щоб міг мати дочку „Ванду", бо, як відомо, це назва є питомо польська. І американські ґазети, що містили вістки про смерть Дворецкого на електричнім кріслі, подавали, наскільки нам відомо, так, як подав „Ди Ню Йорк Таймс" з 29. березня б. р., що зачинає новинку про цю подію такими словами "THE REV. WALTER DWORECKI, FORMER PASTOR OF THE POLISH BAPTIST CHURCH OF CAMDEN..." Значить, що нема тут ніякого сумніву щодо того, що зайшла якась помилка. Польська ґазета написала з розмислом неправду, щоб нею кинути погане світло на українське духовенство, а вибілити польське духовенство, чи може й польський нарід.

Наша ґазета знала, що Дворецкі — це польський проповідник. Знала про його злочин, в такий самий спосіб як знає про те, що саджають до американських тюрем, а то й на електричні крісла, багатьох польських хлопців чи дівчат. Але вона ніколи не робила з того роду річей висновків про польський нарід, чи польське громадянство в Америці. Навіть не робила цього тоді, коли польська преса виписувала неможливі речі про американських українців з приводу відомої кримінальної нюйорської події, в якій властиво не було поправді ні одного справжнього українця. А була нагода „пімститись", бо за тиждень трапилась подібна подія, де злочинцями виступали безсумнівні поляки. Та на таку дешевизну і некультурність не йдемо. Боремося з Польщею за національні й політичні та державні права українського народу. Боремось гостро й рішучо, але чесно. Боремося з насильством і з варварськими методами гнетення. Але поляки дуже часто вживають проти нас таких метод боротьби, що подібні до того способу, якого вжила ґазета „Америка Exo", повідомляючи про смерть Дворецкого. Бож можна було нічого не писати про те, чи він польський ксондз, чи який інший. Можна, що є теж нерозумним, навіть не признатись до його польскости. Але ніяк не можна його зачисляти з розмислом до іншої народности, зокрема до української, тому, що він злочинець. Удар, який ця ґазета хотіла завдати українському духовенству, чи українцям, вдаряє тільки її саму, і то дуже сильно з того морального боку; на який ця ґазета звертає особливу увагу.

ЕВРОПЕЙСЬКА СИТУАЦІЯ Й УКРАЇНСЬКА ІНФОРМАЦІЯ

По заключенні фінсько-совєтського миру вступила европейська війна в другу стадію свого розвитку. Закінчення першої стадії було зазначене черговою офензивою миру. Складалась вона із припинення московського наступу на Фінляндію і Скандинавію взагалі, з відвідин Сомнера Велеса в усіх столицях европейських великодержав, з побачення Гітлера з Мусоліні́єм у Бренері та навязання нових зносин поміж Німеччиною і Ватиканом. Ця офензива миру заслуговує на деяку увагу вже з огляду на те, що її будуть при кожній сприятливій нагоді поновлювати. Її значіння, а властиво й частковий успіх, полягає передусім у психольоґічнім впливі на ціле европейське громадянство. Фактом є, що кілька днів перед латинським Великоднем існувала якась ближче неозначена надія на близьке повернення миру. І коли вона зникла, то у багатьох лишилося деяке розчарування, а навіть обурення проти дальшого ведення війни за гасла „справедливости і волі", які кожда нація розуміє властиво ріжно, і які у відношенні до поневолених націй европейського сходу стоять в очевиднім противенстві до дійсности.

В звязку з надіями на мир зявились також з невідомого джерела повідомлення про те, нібито до Ґенуї мав прибути Далядіє на розмову з Мусоліні́єм, потім зявилось повідомлення, ніби це мав бути Ляваль, відомий прихильник порозуміння Франції з Італією. Все це або було спростовано, або забулось без спростування, але лишилось у всякім разі зовнішнім виявом тої політичної кризи, що відбувалась на таємних засіданнях французького парляменту та у франко-анґлійських відносинах. Щодо цих останніх зокрема, то деякі досить поважні французькі щоденники закидали отверто британському урядові з нагоди фінсько-совєтського миру повільність і нерішучість у провадженні війни. А головний швайцарський щоденник „Нойє Цірхер Цайтунґ" зазначив виразно, що інтервенції західніх великодержав у фінсько-совєтській війні спротивився рішучо ніхто інший, як самий Чорчил, що за ніяку ціну не хотів виступити збройно проти Московщини.

Але до кризи уряду прийшло не в Анґлії, а у Франції. Новий уряд, який після свого складу лишився в дійсности старим, має ніби провадити війну більш енерґійно. Тому на його чолі станув... не вояк, а фінансіст Пол Рейнод, муж довіря французького, а передусім очевидно британського капіталу. Не зайвим буде згадати, що в осени 1938 р. дуже відомий паризький тижневик „Ґренґуар" називав Рейнода „людиною совєтів", та й не самий лише цей тижневик. Зрештою як старий був так лишається й „н о в и й" французький уряд речником „народнього" фронту. Провід у нім мають соціялісти і прихильники Еріо, якого славословна книга про Совєти, про його подорожі й в Україні, набула свого часу такий, скажім лагідно, специфічний розголос. Французькі соціялісти обурені тепер справді дуже, хоч може й не дуже слушно, на Сталіна, що боїться Німеччини більше ніж західніх великодержав, але вони є **засадничими противниками розподілу чи властиво розбиття „соціялістичної" держави** і всього того, що до нього може допровадити. Та обставина, що на чолі „соціялістів" стоїть фінансіст, на жаль, як бачимо, справи ані трохи тимчасом не зміняє.

В який спосіб зможе новий французький уряд провадити війну більш енерґійно, ніж попередній, не в и с т у п а ю ч и збройно проти Совєтів, лишається властиво найбільшою не лише політичною, а й передусім стратеґічною загадкою Европи. А саме неможливість її розгадати причинилася в значній мірі до того, що кінець фінсько-московської війни викликав спеціяльно в невтральних державах надію й на близький кінець цілої европейської війни. Багато політиків у невтральних державах могли слушно запитати себе: коли західні великодержави відмовлятися взяти участь у війні на північнім флянґу Німеччини, то чомуб мали вони розпочинати її на півдні.

Стоїмо у всякім разі перед двома значними фактами: безуспішністю офензиви миру та скріпленням змагання боронити свою невтральність у державах, що межують на півночі та півдні з СССР. Наявність його ствердив зрештою і державний підсекретар Батлер, відповідаючи на інтерпеляцію Мандера, що спинити довіз до Німеччини через Чорне море неможливо, бо згідно з умовою, заключеною в Монтре Туреччина анґлійську фльоту через Дарданелі не перепускає. За що Туреччина дістала санджак Александрети, це розуміється її справа, але вона є в стані очевидно не перепустити й армії Вейґана з Сирії до Кавказу. Але як погодити безуспішність мирових заходів з тимчасовою принаймні неможливістю знайти нові простори для продовження війни, якої вирішити ані між лініями Мажіно та Зіґфріда, ані в повтрі чи на воді неможливо.

Для відповіди треба вдоволитися деякими ознаками. До них належить передусім політична перевага Анґлії над Францією, Чорчил над Рейнодом, та непереможне змагання французьких соціялістів за кожну ціну уникнути розбиття СССР. З оглядуж на те, що поминути його також ніяким чином не дасться, лишається єдиний вихід, в той чи інший спосіб порозумітися зо Сталіном, чи його можливим наступником, коли дасться його скинути, як це пощастило зробити з царським урядом у часі світової війни. В можність міцного німецько-совєтсько-італійського бльоку в Парижі та Льондоні очевидно, і, треба сказати, досить слушно, не вірять, і сподіваються мабуть, що неможливість постачити приречене посварить Москву з Берліном, після чого московський уряд звернеться сам до „демократій" за допомогою проти фашистів.

Але можність, а скоріше навіть наявність, таких міркувань в столицях західних великодержав **ані трохи не змінили** їх ставлення до чужих націй СССР, або змінили навіть **на гірше.** Ці нації існують, і то більше в теорії, там для деяких правих та католицьких, але ні в якім разі не для міродатних політичних кол. Для цих останніх існують як реальні чинник лише Росія і Польща, властиво перший чинник як реальний, а другий як політично-аґітаційний. В цім відношенні заслуговує спеціяльної уваги „Польська Біла Книга", де польський уряд має сумну мужність доводити цілою низкою документів, що він відкидав систематично всі пропозиції Німеччини відносно спільного походу проти Московщини. Поява цеї „Книги" по скінченні фінсько-московської війни є властиво нічим іншим як одною з численних спроб західних великодержав **порозумітися** за кожду ціну з московським урядом.

Заходи ці моглиб мати якісь вигляди на успіх лише в разі збройного конфлікту поміж Німеччиною та Московщиною, але тимчасом принаймні становище є саме протилежне. Московський уряд перебирає все нові зобовязання супроти Німеччини, що вважається загально затісненням політичних відносин між ними при сприятливім ставленні Італії.

Ми знаємо, що довго це тревати не буде, що становище СССР поміж Німеччиною, Італією та Японією є становищем глиняного горшка поміж казанами, які його раніше чи пізніше стовчуть, але **наше українське становище від того не є лекше.** Можна навіть сказати, що воно є тепер найтяжчим від самого початку війни. Ті безсумнівні потенціяльні можности і сили, які ми маємо в межах СССР і які **мусять** відіграти свою ролю в дальшім тягу війни, Европі або справді невідомі і незрозумілі, або їх умисно замовчується, бо наявність їх просто не відповідає сучасним інтересам і плянам деяких держав. Довестиж їх наявність та значіння і виставити наші жадання, покликаючись на них, ми, на превеликий жаль, не маємо можности, бо не маємо в Европі інформаційного українського апарату. По шістьох місяцях війни не пороблено навіть якихсь поважніших заходів у напрямі його утворення. Тимчасом московська і польська пропаґанда, як нам ворожі, працюють цілою силою. Наслідки такого стану можуть бути для української справи найбільш фатальні. Відповідальність тих, що засоби для утворення нашого інформаційного апарату мають, але їх належно не вживають, величезна.

К. Волинський.

ДО ПОДІЙ У СКАНДИНАВІЇ

Увага цілого світу знову звернена на скандинавські народи, оці спокійні нащадки войовничих колись вікінґів. Перед кількома днями німецькі війська заняли Данію та вдерлися в Норвеґію, а можливо, що підуть ще й на Швецію. Згадані три держави творять неначе ґеоґрафічну та економічну цілість. Король Норвеґії Гаакон VII і король Данії Християн X, це рідні брати. Наслідник трону Норвеґії князь Оляв, є жонатий зо шведською княжною Мартою. Усі ці три держави мають коло 16,000,000 населення. Дані про них представляються в скороченні ось так:

ДАНІЯ.

Це королівство, трохи більше як стейт Мериленд, має 16,568 кв. миль та 3,550,65[illegible] мешканців, які замешкують півострів Ютляндію. Головне заняття мешканців краю — це риболовство, рільництво та промисл. Вивозять найголовніше коні, худобу, безроги, вівці, домашній дріб, масло і яйця.

Данія має конституцію з 1915 р., змінену в 1920 р., коли на основі версайського трактату одержала від Німеччини північну частину Шлєзвіку. Влада краю поділена між короною та Ріґсдаґом (парляментом). Більшість данців є лютеранського віроісповідання.

Данія знана з того, що брала участь у т. зв. 30-літній війні (1618—1648). Мала непорозуміння з Німеччиною за Шлєзвік-Гольштайн, яку то провінцію одержала Німеччина у віденському трактаті с 1864, а стратила в 1919 році.

НОРВЕҐІЯ.

Королівство Норвеґія (124,964 кв. миль та 2,758,550 населення) є під владою короля Гаакона VII. Норвеґія знана зо своїх фйордів, соняшних ночей та понад 150,000 островів, що врізуються в її береги. Населення тут дуже рідке. Переважають жінки, бо багато чоловіків гинуть на морі. Населення займається риболовлею, рільництвом, лісництвом та плавбою.

Норвеґія має конституцію з 17-го травня 1814 р., змінену, як вона вдірвалася (юнія) від Швеції 5-го червня 1905 р. Парлямент (Стортінґ) вибираний що три роки. Населенняісповідує лютерансько-епископальну віру, а священиків назначує король.

ШВЕЦІЯ.

Швеція є теж королівством, яке має 6,141,571 мешканців та 173,154 кв. милі території. Державою править король Ґустав V, що має 82 роки. Шведи — це „чиста тевтонська кров". Їх територія подібна дуже до Фінляндії, з тою ріжницею, що мають більше гір.

Найголовнішим з а н я т т я м мешканців, це праця по копальнях, у промислі, електрівнях, лісництві і т. п. Найбагатші природні багатства Швеції — це залізо, за яким так дуже побивається Німеччина.

Швеція належала колись до найбільш культурних та войовничих народів. З в і д т и, згідно з леґендою українського літописця Нестора, прибули варяги до Києва. Вона колись панувала над цілою північною Европою, підбивала Німеччину, Польщу та Московщину. Шведський король Карло XII був у союзі з українським гетьманом Мазепою, однак оба понесли поразку під Полтавою в 1709 р. від московського царя Петра Першого.

Швеція має конституцію з 6-го червня 1806 року. Всякі рішення короля вдбуваються в присутності державної ради. Всі майже мешканці Швеції це лютерани.

Від 1812 р., коли то Наполеон відібрав Швеції Поморя, вона жила мирно й не брала жадної участи у війнах Данії в 1864 р., французько-пруській війні 1870 р. та світовій війні 1914.

Згадані вище три держави мають високо розвинену національну культуру та велике почуття особистої й національної незалежности.

Д-р Колер пише у журналі, що зветься Модерн Медисин, що людина потребує принайменше 2,000 кубічних центиметрів води денно, щоб заступити пересічну втрату вогкости через випаровування через шкуру та леґені. Також вода виходить ще іншими способами з людського тіла.

Микола Голубець.

ЖОВТІ ВОДИ

Історичний роман.

(21)

— Ну, Мошку, давай меду! Діло зроблене, пора на могорич!

Чаплинський очевидячки хвилювався. Тяжка образа, сором перед людьми і власним підписом припечатана перемога суботівського конюшого пекли його мов приск, не давали змоги придумати щось путнє. В шинку й без того було душно; з блідого обличчя підстарости котився піт, мов горох.

— Сідайте, вашмості! — п р и п р о ш у в а в Зацвилиховський.

— Спасибіг, другим разом. Діло скінчене, а мені ніколи — збираючись іти, випрошувався Чаплинський.

Марко ворухнувся з місця, щоб затримати втікача, та виручив його Зацвилиховський.

— Діло скінчене, та не зовсім. Поки невідомо чи все зроблене по умові, нам і виходити нема чого. Сідайте!

Чаплинський заскреготав зубами, але сів. Принесли меду. Жид налив склянки, Зацвилиховський підсунув Чаплинському й Маркові:

— На здоровля вашмостям!

— На здорвля! — випив насилу Чаплинський.

— Пийте здорові! — відсунув склянку Марко. — З тим паном ми ще випемо й закусимо, але не тут. Я клейнод свій краще ока в голові бережу й з кимбудь не п'ю!

— Як то? — обурився Зацвилиховський. — Медіяції моєї слухали, а випити відмовляєтеся? В якій це колеґії вас політики вчили?

Марко спалахнув:

— За медіяцію, — тут Марко поклонився в пояс — хоч і непрошену, щире спасибі. Та за решту вибачайте, вашмость.

Зацвилиховський розігнався ще щось сказати, та втім грюкнули двері й на порозі зявився молодий козак з почоту суботівського сотника.

— Юрку! — крикнув йому понад голови шинкової юрби Марко.

— Готово, пане конюший! Оксана встепу! — крикнув на ввесь шинок Юрко й жбурнувши шапкою Чаплинського на стіл, вибіг надвір.

Чаплинський вхопив шапку й зімняв її, наче зганяючи на ній усю свою лють. Марко поправив жупан і, узявши шаблю в ліву руку, правою підняв шапку вгору:

— Тим разом вибачайте, панове, що перебив забаву. Вам, пане комісаре, щиро дякую, а з вами, пане підстаросто, ми ще поговоримо. Прощавайте!

Зацвилиховський стояв з чаркою у руці й дивом дивувався. Чаплинський лупав очима понурившись, а шинкове товариство гуло, розступаючись перед Марком.

А він ішов легкий і бадьорий, щасливий не так своєю перемогою як думкою, що Оксана вільна й напевне думає тепер про того, кому завдячує свій рятунок.

V.

Старший з Хмельниченків — Тиміш, був не тільки оком у лові, гордістю й надією, але й причиною невтомної журби пана сотника.

Далеко ще йому було до двацяти, а вже вигнався вгору, батькового росту досягаючи. А хоч стрункий був і гнучкий, мов тополя, то й сильний був та жилавий, мов молодий дубчак. Хвиляста, чорна чуприна, брови мов ластівяні крила, падке, соколине око, вірлиний ніс і губи повні та пристрасні, все в ньому було, мов на відмолодженому контерфекті батька. Навіть хода та сама і той самий гордий та владний поворот голови, що в батька.

Нераз і не двічі пан сотник, з боку дивлячись, любувався своїм первенцем, та нераз і не двічі насуплювалося батькове обличчя на думку, що виросте з цього степового вірляти.

До коня, до шаблі, до рушниці тяглася Тимошева душа ще змалечку, та ніяк було його за книжку посадити, до екзерциції духової примусити. Пятнацять уже літ маючи, Тиміш ледви Псалтирю промучив, а про латину то й слухати не хотів.

— Нащо вона мені здалася? — боронився бувало, коли батько на нього насідав. — Городським скрибою буду чи що?

Не помагали батькові поуки, не лякали й кари.

Не було ні сили ні способу в пана сотника, щоб Тимоша до якоїсь політики та людськости приласкати.

Коли, бувало, гості здалека приїдуть й за дітьми розпитують, то вже по Тимошеві і слід застиг. Рідко, дуже рідко вдавалося пану сотникові спрезентувати гостям свого первенця. А коли й траплялося таке свято, то більше пан сотник сорому, а потім Тиміш дисциплін наївся, як того варт була ціла презентація.

Ні то станути як годиться, ні то вклонитися як слід, ні то відповісти, що треба. Було ще пів біди, коли Тиміш мовчав. Та як ускочила йому в голову якась думка й закортіло щось запитати, то якби це не дитина, то остріг, а то й паль не був би загострий за таке питання. Тут батько такий привітний та політичний, а тут синочок, мов Наливайко.

— І в кого воно таке вдалося? — нераз морочив собі голову пан сотник, сам не відаючи, що те, що в нього було на умі, те в сина було й на язиці.

Коли вже стало видно, що з Тимоша не виросте ні вчений ні дипльомат, пан сотник приставив отця Партенія до свого молодшого нарибку, а Тимоша взяв під свою руку. Кудиб не їздив, щоб не робив, усюди брав Тимоша з собою. Тиміш був радий та й батько не тратив надії, що бодай у той спосіб приборкає степову буйність сина.

(Дальше буде).

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Бріджпорт, Па. — Допис, поміщений у ч. 83 „Свободи", відноситься до Вашої громади, а не до Бріджпорт, Конн.

Ukrainian Weekly

(Concluded)

SELECT UKRAINIAN STORIES

THORN IN THE FOOT

By IVAN FRANKO
Translated by STEPHEN SHUMEYKO
(Concluded)

(3)

Mikola became silent and sighed deeply. The neighbors were silent too, for no one knew what to say. Suddenly a light seemed to dawn on old Yura's face.

"Listen Mikola," he said, "maybe this boy wasn't real after all?"

"What do you mean?"

"Well, he could have been just an illusion, an apparition."

"What are you saying?! In plain daylight?"

"But, Mikola, I'm not saying that it was some evil spirit. God forbid!"

"Well then, why should his memory torture me so long?"

"Ha, a man never knows what's good for his soul. He never can tell whether what he does is good for him or not. All that he knows is his own free will: he either wants to do something good or something bad. His concience is his guide to that. But what is about him, Mikola, he can never be sure. More than one thing can appear to him to be bad when in reality it is something very good. Or to the contrary..."

"That is true, Yura. Nevertheless, I still can't undestand what sort of a spirit that could have been if it wasn't a boy of flesh and blood."

"Listen Mikola, I shall tell you a little tale of what happened to me when I was a little boy. I was about eight years old then—or maybe ten. One day—it was a hot sultry day—a bunch of us boys decided to go swimming in the Cheremosh. From our heights to the Cheremosh was a goodly distance, but that made no difference to us. Swiftly we ran down mountain trail, and soon we were not far from the river. Just a rail fence to leap over, a small grove to cross, a ditch to leap over, and then another fence, then a road, still another fence, and finally a jump down from low but steep bank unto a pebbly shore, and there we would be, before the clear and swashy Cheremosh. My friends ran ahead of me, jumping over fences and ditches like goats and laughingly deriding me for lagging behind. Just like children, you know:

"The last one in is a devil."

And I, running after them, yelled back:

"The first one in is a devil."

I grew a little angry for being so slow and drawing upon all my strength I began to overhaul them. A fence appeared before me. Without slackening my pace I sailed over it. Unfortunately, I picked out a bad place to jump, for right on the other side of the fence there lay a thorny branch which someone had thrown there, and as luck would have it, my right foot landed directly on a good-sized thorn, which plunged into the bare flesh like a nail.

"Wow, wow, wow!" I involuntarily cried out from the pain.

"Ha-ha-ha!" my companions laughed in return, and ran on, shouting: "We win! We win!"

I clenched my teeth, determined to catch up with them, thorn or no thorn, but I had taken no more than two steps when I had to stop, for the pain was so great that my very heart seemed to tighten. I had to sit down on the path and examine the wound. The thorn had imbedded itself deep into the sole of my foot and had broken off even with the skin, so that there was nothing to seize to pull it out. I first had to moisten the skin with saliva and thus soften it, and then I pulled out a pin which I always carried with me, stuck in my shirt, for just such emergencies, and with it I began digging out at thorn. To do this I had to rip the skin until the thorn was loosened a little, and then by joggling it back and forth I loosened it more until I was able to get a grip on it with my fingernails and pull it out. It was not such a hard task for I had plenty of such experience, but it took a little time. In the meantime my friends had reached the river, cast off their clothing and with cries of joy leaped into the clear shallow water. I had to sit on the ground and finish the job of pulling out minute particles of thorn, all the while fairly seething with impatience to be off and with them. They were having a grand time, diving, splashing water at each other, and swimming. Finally I got through and rose to my feet. But just as I was about to dash down to the river I heard sudden loud cries of alarm. Somebody on the road, but quite a distance away from my friends, was crying to them:

"Run, children, run! Get out of the water! Quick! The flood is coming!"

But the children, busily engaged in having a good time, didn't even hear these cries. Forgetting my injured foot I ran as fast as I could to warn them, leaping over the fence that blocked my way and tumbling head over heels on the other side, scrambling to my feet, my wind knocked out, running some more, then leaping over the ditch, until finally, gasping, I reached the road, and from there I saw a terrible sight. Rushing down the river was a roaring surging wave of dirty-yellowish water, about as high as me. Probably there had been a cloud-burst somewheres upstream. Logs, freshly-uprooted fir trees and all manner of debris whirled wildly on its tossing surface. Already it was close, and still my friends r e m a i n e d blind to the terrible danger. I yelled out to them as loudly as I could, and it was only then that they saw it. Jumping to their feet in the water they stared, horror-stricken, at the wall of water that was descending upon them with the speed and roar of an express train. All this was a matter of but a few seconds, and before you could wink an eye the wave was upon them and before my very eyes they were carried struggling down-stream to their death.

"That is true, Yura," Mikola said, "my uncle's boy, you remember him, Hedemeniuk, perished then too. I well remember it, but..."

"But bear in mind the thorn!" Yura interrupted him. "It certainly did cause me some pain! Yet it saved my life! If I had reached Cheremosh together with my friends, then there is no doubt but that I would have perished with them too. And there is a great similarity, Mikola, between your experience and mine. As a young man you were a drunkard, a brawler and wastrel. To insult or beat up an innocent man, to force your attentions on a girl, that was nothing at all for you to do. May God forgive the sins of your youthful days, Mikola, but you certainly abused and wronged many a person... And me too... Remember?... However, God is my witness that I forgave you long ago, because later you became a fine and upright man. But before you changed, anyone who saw you then could not help but think: if this young man continues to live as he does he certainly won't come to any good end; he'll probably perish from a hatchet blow or at the end of a rope. And mind you, Mikola, nobody then could prevail upon you to lead a better life. Your father was dead and your mother old and easygoing; perhaps she didn't even know what you did outside the home."

"She knew, all right!" Mikola growled. "How couldn't she know! How many times she wept bitterly, begged and pleaded with me on her knees, kissed my hands, did everything she could to reform me, but all in vain! Oh God, my God! When I think of it now! I was stone deaf and blind to all her entreaties. I don't even want to think of it now. Go on with what you were saying, Yura."

"So you see yourself, that what I'm saying is the truth," Yura continued gravely. "Suddenly, however, you became an entirely new man. You stopped drinking, stopped going to saloons, stopped carousing with drunkards and thieves, why you even stopped laughing uproariusly—remember how you liked to laugh then so loudly that the very cups rattled on the table and the boldest bandits grew pale? And then you got married and harnessed yourself to work. ... Why, no one could even recognize you then. We certainly thanked the Lord for the change in you. We thought that it was your wife who was responsible for it, for we could think of no other explanation. And only now do I see, Mikola, that we all made a mistake."

Mikola was listening very intently to what Yura was saying. Now and then a gleam of happiness seemed to light up his eyes as if some torn and twisted threads within his soul were finally, after many years, beginning to unravel and assume order.

"And so it is, Mikola," continued Yura, after a brief pause. "When you were recounting me your story, the memory of my own experience with the thorn came to me. You were exactly in the same predicament as I was. You too were rushing to your doom. But God did not wish you to perish. You know how our fathers used to say: 'When God wishes to reform a man, He certainly doesn't have to descend from the heavens and beat him with a switch.' He has within His hands thousands of different ways to do it, and He will always strike the man there where it hurts him most. In your case, He struck into your conscience a thorn so sharp that you have suffered from it all your life. No sooner does even one of your feet try to leave the right path, then, oho, that thorn pricks you and weakens the evil spirit within you. Now do you understand, Mikola, the nature of that sin of yours? It wasn't a sin at all: it was God's grace that appeared from time to time to prick you like a thorn. And that wasn't a boy either who drowned near Yaseniw, whom no one saw or heard of. Your own conscience created this apparition, this monitor that always prodded you when you did wrong. And he certainly was a good prodder, Mikola, for he did his job well. You really didn't see any boy drown at Yaseniw, that was only a sign of warning to your soul. Thank God that He sent down such a good sign, for it opened your eyes and made you see it and receive it within your soul. Everyone of us has, during his or her lifetime, such omens of God's warning, but not everyone really sees them, not everyone perceives God's hand in it, and that is why so many people plunge into deeper sin. Tis no wonder that the Evengelium says: they have eyes and they see not, they have ears and they hear not. You certainly should feel very lucky, Mikola, that you saw your good sign in time."

* * *

Dusk fell upon the mountains. The sons carried Mikola into the house and laid him on his bed. He didn't say a word, but seemed deeply absorbed in thought. Soon he was fast asleep. The next morning, when his sons came to him, he was already dead. His face seemed to have lightened and it looked the picture of serenity and contentment. Evidently his tortured soul had at last found its long awaited peace.

The End

UKRAINIAN WEEKLY

SYRACUSE CLOSES SEASON WITH 27 VICTORIES

The Syracuse Ukrainian Mens' Club basketball team closed a succesful season of play, winning 27 games out of 40 starts during this hectic 1939—1940 court season, establishing a new high in games won and played. This season's play has brought the Ukrainians in the spotlight with their fine play and sportsmanship.

Amongst the victims in the 27 wins achieved by the Syracusans were wins over the Auburn, Herkimer and Sayre Ukrainian quintets. Others that were defeated by the local Ukrainians were strong semi-pro and amateur teams locally and out of town.

Near the close of the season, the local Ukrainians entered the Central New York championship tournament, only to lose the toughest game in the championship by one point in a nip and tuck battle, losing out to the YMCA team, which went on to win the championship. However, one of our players, Amby Linehan, won the medal for being the outstanding shooter of the tournament.

Members of the Syracuse Ukrainian Men's Club team were—Amby Linehan, John Maloney, Henry Fumich, John Moran, John Bruciak, William Chrostowski, Ray Wells, Tony Anderson, and Nicholas Woytan. Matty Sturick, a former Ukrainian basketball star, coached the team and he did an excellent job all around.

The basketball team was ably supported by its Ukrainian rooters and played to capacity crowds, who were treated to some of the best basketball seen in these parts. The team will be looking forward to the 1940—41 season, when it will attempt to break this year's record of 27 wins.

NICHOLAS WOYTAN.

THE U.N.A. SPORTLIGHT

GIRLS' BOWLING NEWS

From Margaret M. Melnyk of Plains, Pa., comes the news that, on April 6th, the Wilkes-Barre Girls' U.N.A. Bowling Team traveled to Olyphant and lost 2 out of 3 games to the Olyphant girls. The games were played at Queen's City Recreation Center. Olyphant's high scorer for a single game was Anna Marko with 152 pins. Mary Melnyk starred for Wilkes-Barre with 143 pins. A return match will be played in Wilkes-Barre on April 13th. The scores of the games:

Olyphant:	544 588 591—1723
Wilkes-Barre:	488 613 505—1606

On April 7th, the Wilkes-Barre girls dropped another 2 out of 3, this time to the Nanticoke Victory Club, whose male players spotted the girls 50 pins on every game. High scorer for a single game for the boys was "Tarzan" Rudowski, 184 pins, who was also his team's high scorer for the 3 games with 434 pins. Margaret Melnyk starred for the girls with 426 pins. The score:

Nonticoke:	695 663 684—2042
Wilkes-Barre:	616 698 586—1900

PHILLY PLANS FOR BASEBALL

All Philadelphia U.N.A. members who are interested in playing baseball this season should communicate with George Slobogin, 2154 N. 7th St. (telephone Fremont 3163), who is in charge of the baseball division of the Philadelphia U.N.A. Youth Club. Plans are being made to open the season within a few weeks, and interested parties are asked to watch this column for notices as to times and places of practice sessions.

THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION BASKETBALL LEAGUE

District No. 1

NEW YORK

	G	F	P
Michael Czarnecky	5	3	13
Ted Dusanenko	2	4	8
Stephen Czarnecky	9	0	18
Jim Nykyforchyn	3	1	7
Nestor Stadnyk	2	0	4
Bill Stasko	1	1	3
Emile Husar	0	0	0
George Semus	0	0	0
William Huzar	0	0	0
John Bodnar	0	0	0
Totals:	22	9	5[illegible]

NEWARK

	G	F	P
P. Didylowski	5	0	10
T. Harzula	5	[illegible]	1[illegible]
B. Klappy	4	0	[illegible]
J. Karmazyn	4	1	[illegible]
W. Karmazyn	0	0	[illegible]
E. Pawluk	1	1	3
W. Harzula	0	0	0
C. Zofay	1	0	2
F. LaPoint	0	0	0
Totals:	20	5	45

Stanley Labs, referee. A. Karmazyn, M. Husar, scorer and timer.

NEW YORK TO PLAY MAHANOY CITY

The New York U.N.A. Team, winners of the District No. 1 title, will play Mahanoy City, winners of the District No. 2 title, this Sunday, April 14th, at 2:30 P. M., at Stuyvesant High School, 345 E. 15th Street, New York. All U.N.A. sports fans are urged to attend and support their favorite team.

ПРОФ. О. ГРАНОВСЬКИЙ ПРО СОВЕТСЬКИЙ СОЮЗ І УКРАЇНУ

РІПОН, ВІС. — Місцева ґазета „Ріпон Комонвелт" з 29. березня 1940 р. приносить обширні звідомлення з відчиту проф. О. Грановського, голови ОДВУ, який він дав 25. березня 1940 р. для членів місцевої ґрупи професорів і студентів, що студіюють міжнародні відносини, як також перед „Ротарі Клоб".

Головна тема докладу проф. Грановського обіймала внутрішні умови Советського Союзу. На коло 200 міліонів населення СССР москалі є, щоправда, на першому місці щодо числа населення, але чужинні народи, здебільша українці, білоруси, грузини, вірмени та численні фінсько-монгольські народи становлять величезну більшість і відносяться ворожо до Москви. Тому, казав проф. Грановський, держава в таких умовинах не може устоятись. Московська диктатура впаде, а на її місці повстануть нові демократії.

Прелеґент піддержував тему, що тільки етноґрафічні границі є „здоровими" границями. На доказ цього навів Фінляндію, що, будучи національно суцільною, воювала несподівано довго, коли Польща, зложена з чужих і ворожих їй народів, не могла видержати німецького наступу і скоро впала.

Проф. Грановський твердив, що не буде спокою в Европі, поки кожний нарід у своїх етноґрафічних границях не матиме свободи. Для добра й спокою цілого світу, казав він, а Европи спеціяльно, комуністична Москва мусить бути побита, а поневолені нею народи увільнені від найбільш жахливого тиранства, яке знає історія.

Численні гості ставили проф. Грановському запити, на які, як доносить вище наведена ґазета, мінесотський професор давав вичерпні відповіді.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. Місячні збори Тов. Дарахівщина, від. 275., відбудуться в неділю, 14. квітня, точно в 7. годині вечером. Проситься членів і членкиць, місцевих і позамісцевих, прибути на ці збори, бо є важні справи до полагодження, як рівнож буде вибір делеґата на Український Конгрес до Вашингтону. Не забувайте на свої місячні вкладки, бо то наш обовязок. Члени довгують повинні прийти і вирівняти свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Гречин, предс.; С. Рибак, рек. секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. Звичайний мітінг Бр. св. О. Николая, від. 4., відбудеться в вівторок, 16. квітня, в годині 8. вечером, під ч. 264 Варен ул. Обовязком є кожного члена явитися на цей мітінг. — Н. Пупчик, предс.; В. Черепака, кас.; В. Ґлива, секр.

КЛОПОТИ ПРЕДСТАВНИКІВ.
Норвезький міністер заграничних справ Галвдан Кот.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ПАТСТАРН, ПА.

Скріпляймо далі наші сили.

В нашій місцевості засновано новий відділ У. Н. Союзу. Це товариство ім. Тараса Шевченка, від. 166. За короткий час наше товариство зросло досить красно і є надія, що внедовзі як старші так і молодь стануть у ряди нашого Батька — У. Н. Союзу.

Пару років тому патставнські й околичні громадяни збудували гарну церкву. Заходом пароха, церковного уряду і парохіян парохія постійно збільшається. При церкві є засноване сестрицтво Серця Христового, Співацько-аматорський Кружок, тов. ім. Т. Шевченка і відділ жіноцтва. Всі працюють у згоді. Не вичисляємо осіб по імені, що щиро працюють для добра загальної справи, бо це можливо було би проти їх бажань. Та зазначу, що таких працівників, яких має наша парохія і тов. ім. Тараса Шевченка, може позавидувати неодна місцевість.

Подаючи тих кілька слів про громаду, прошу патставнських і околичних українців, старших і молодших, вступати до товариства ім. Тараса Шевченка, від. 166 Українського Народного Союзу. В той спосіб запевнимо собі найкращу поміч на випадок хороби чи каліцтва, а забезпечення для родини на випадок смерти.

Мітінги тов. ім. Тараса Шевченка відбуваються кожної другої неділі в місяці в церковній галі парохії св. Михаїла в Стов.

Місцевий.

ЩУРІ ЗАВОЮВАЛИ СОБІ МІСТО

Наукових дослідників Інст. ім. Пастера покликано 12 березня, щоб винищили армію щурів, що загніздилися в місті Штрасбургу після того, як минулої осени виселено звідти 167 тисяч мешканців, бо місто знаходиться у военній смузі. Полишені коти вже не можуть собі дати ради з величезною армією щурів.

Courtesy, The Daily Tribune, Johnstown, Pa., April 2, 1940.

ГЕЛЕН Ф. ПРАЙС: ПЕРЕД ДОМАШНЬОЮ ІКОНОЮ.

Американська малярка, панна Гелен Ф. Прайс, виставила в Американській Ґалерії Красних Штук, 215 Вест 57. вул. в Ню Йорку, отсей образ, котрий вона затитулувала теж „Надя Кашуба", за йменням панни Аніти Кашубівної, дочки українського священика з Моксгему, котра позувала малярці до її образу.

ЦИТРИНА ДОДАЄ СМАКУ СТРАВАМ.

Біфштик (біфстейк) з цибулею буде далеко ліпше смакувати, якщо перед поданням його на стіл, видушимо на нього сок з цитрини.

НА РІЖНІ ТЕМИ

ХТО ПРИДУМАВ?

Подаючи ґазетярам вістку про німецький наїзд Данії й Норвеґії, німецький міністер заграничних справ, фон Рібентроп, натякував, що думку цього наїзду німецький уряд узяв від англійців і французів.

Тепер знову „французька розвідна служба" подає, що думку наїзду на скандинавські краї дістав Гітлер, і то в січні.

З того, що кожний старається скинути відповідальність за придумання скандинавської кампанії на противну сторону, можна зробити зовсім певний висновок; що ця кампанія є чимось соромним.

ТАЙНА, ТА НЕ ЗОВСІМ.

Американський фейлетоніст ґен. Гю Джансон признається, що він не знав нічого наперед про наміри Анґлії й Німеччини щодо скандинавської кампанії. Одначе, каже він, тепер він бачить, що кожна воююча сторона знала про противну сторону, що та може почати наїзд на Скандинавію, та що кожна воююча сторона до такої кампанії приготовлялася.

Отже широкий світ чогось не знав, але ті, що живо заціклені в справі, знали.

НА ЩО ЗДАЛАСЯ СКАНДИНАВІЯ.

Ґен. Джансон каже, що Німеччині треба Скандинавії як бази для летничого нападу на Анґлію. Коли поглянути на мапу, то побачимо, що з Берґену або Тройєму до Анґлії й Шотляндії справді близенько.

Інші журналісти звичайно говорять про економічні потреби Німеччини: мовляв, Данія дасть їй яйця й набіл, Норвеґія залізну руду й дерево.

Звісно, військовий про військові справи думає, невійськовий про економічні. Можливо, що Німеччина пішла на скандинавську кампанію з обох причин: добре мати базу для нападу й добре запастися поживою. Летнича база добра лиш у війні, пожива добра у війні, але й добра по її закінченні. Хто добуває край для воєнної бази, може її здати по закінченні війни; хто його добуває для поживи, той його задержує й по війні.

ЛЯЛЬКОВІ УРЯДИ.

Коли німецький уряд занняв Осльо, столицю Норвеґії, він зажадав від норвезького короля, щоби признав уряд націстичного симпатика, Квінсліна, за правний уряд Норвеґії.

Диктаторські уряди поводяться на диво однаково. Японія, йдучи на підбій Китаю, встановляє собі „ляльковий" уряд Китаю. Росія, йдучи на підбій Фінляндії, встановляє „ляльковий" уряд Фінляндії. Чи можна дивуватися, що амбасадор Булит потім говорить, що в Берліні мали вже готовий уряд для України?

АМЕРИКА Й ВІЙНА.

Відколи Німеччина почала свою скандинавську кампанію, в Америці почали загально говорити про можливість вмішання Америки в війну. Як далеко зайшли ці балачки, видно хочби з того, що вже навіть знайшовся молодий чоловік, що зо страху перед війною поповнив самогубство.

Американський полковник Брекенбридж, що був асистентом секретаря війни за през. Вилсона, виступив з виразним закликом до американців бути готовими вступити в війну проти Німеччини, як лиш один німецький жовнір вступить на землю Ісляндії або Ґренляндії. Він сказав коротко: ці дві країни можуть бути знаменитими базами для повітряного нападу на Америку.

Не лише з півночі може прийти до Злучених Держав воєнна небезпека: можлива вона й з півдня: якби Німеччина захопила Африку, а вслід за тим знайшла собі базу десь у Південній Америці, Злучені Держави теж були би в небезпеці.

ТАСЬМА, ЩО ГОВОРИТЬ

Всі ми вже мали нагоду бачити й чути звукову фільму, — от таку, наприклад, з українських, як „Наталка Полтавка", „Маруся" та „Запорожець за Дунаєм". А чи ви коли застановлялися над тим, як звукова фільма говорить? Все, що фільма говорить та співає, зареєстроване на вузенькій тасьмі. Давні звукові тасьми мали щось ніби карбинки. Інші були відповідно помальовані. А найновіші мають тільки відповідні прозорі місця, що пропускають крізь себе світло. І відповідно до того, як світло проходить крізь них, повстають відповідні звуки.

ТЕЖ НА ВІЙНУ.

Біатрис Филипс, 26-літня дочка американського амбасадора в Італії, зголосилася до французької армії, щоб керувати амбулянсовим автом американських квейкерів у Франції.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

В четвер, 28. березня 1940 року був забитий на колії Ню Йорк Сентрел в Діпо, Ню Йорк,

МАТІЙ БОХНЬОВИЧ,

член Бр. св. Василія Вел., від. 87. У. Н. Союзу від 1913. року.

Полишив жінку, два сини, три дочки і сестру.

Походив зо села Світинця, повіт Грибів, Галичина.

Похорон відбувся 30. березня з церкви св. Василія Вел.

Прибрана земля нехай буде Йому пером!

Н. Трояновський, секр.

ЩОБ ЛЕКШЕ ЗНЯТИ ШКІРКУ З ПОМАРАНЧ.

Коли оббирається помаранчі зо шкірки, треба їх вложити на 2 або 3 мінути до печи. Наслідок буде такий, що шкірка й білий нашкірок під нею дадуться лекше зняти.

ТАРЗАН І ВОГНІ ТОРУ

(138)

Як тільки вони завернули за угол вулиці, перед ними появився величезний лев. Він станув перед ними і втупив у них свої зловіщі зеленкуваті очі. „Ножа! Давай ножа того, що дав тобі Вонґ", закликав до Перія Тарзан. Миттю Пері подав йому ножа. А лев тимчасом готовивсь до нападу. Його першою жертвою мав бути Калюк.

Тепер лев пустився просто до Калюка. Той хотів завертати і шукати рятунку в найближчім домі. Але Тарзан спинив його: „Ти не вспієш, стій". З вояцьким послухом Калюк зупинився і дивився на льва, як той проступав до нього. Він був зрезиґнований, певний, що йому прийдеться сконати. Всетаки приказ Тарзана він виконав!

Але Тарзан не задумував його віддавати на жир львові, щоб себе рятувати. Цього він ніколи не зробив би. Він, бистрий мов кіт, скочив до льва, як той ось-ось мав лапами вдарити в Калюка. Він скочив Львові на спину і миттю обняв його одною рукою за шию. Лев, збитий зпантелику, забув про Калюка. Скоро він забув про все.

А Тарзан, держачи льва попід живіт ногами, а рукою попід шию, другою рукою нащупував місце, щоб затопити ножа в саме серце. Мов скажений підскакував угору лев, пробуючи скинути напасника. Це йому не вдалось. По кількох хвилинах Тарзан затопив ножа, а лев упав трупом. Та тут зустріло їх друге нещастя.